

Tijd voor een realistisch sluitend juridisch kader voor de Vlaamse landbouwbedrijven

Een recent arrest in een vergunningsdossier zorgt voor onrust bij zowat iedereen in Vlaanderen die een economische activiteit heeft en niet in het minst bij de landbouw.

In een arrest dat uitgesproken werd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt een vergunningsaanvraag voor een extra kippenstal niet aanvaard omdat er niet voldoende is aangetoond dat er geen onomkeerbare schade wordt berokkend aan natuur in Natura2000- en VEN-gebieden. Met dit arrest

wordt het significantiekader stikstof in twijfel getrokken, zelfs onderuit gehaald. Dat kader dient voor het aftoetsen van de uitstoot van de te vergunnen activiteit ten opzichte van de nabije beschermde natuur. Het wegvallen van het significantiekader betekent dat een vergunningverlener geen wettelijke basis meer heeft om omgevingsvergunningen uit te reiken. Daarmee dreigt alles stil te vallen.

Iedere landbouwer in Vlaanderen herinnert zich nog de brief die toegestuurd werd in 2015 met daarin een kleurcode rood, oranje of groen. De kleurcode was gebaseerd op de individuele bijdragen van een veebedrijf tot de kritische depositiewaarde voor stikstof in nabijgelegen beschermd natuurgebied, de speciale beschermingszones (SBZ) in het kader van de Europees vastgestelde Natura2000-gebieden. Rood betekende onvergundbaar, oranje vergundbaar mits het nemen van maatregelen om de stikstofdepositie te verminderen en groen was geen probleem tot een bijdrage aan de depositie van 3 procent. De bekendmaking van het significantiekader zorgde voor een schokgolf in de landbouwsector en voor heel veel frustraties. Dit uitte zich ook in de zeer druk bijgewoonde protestacties gedurende het ganse voorjaar 2015. Het significantiekader werd als gevolg daarvan aangepast zodat je tot 5 procent van de kritische depositiewaarde kan uitstoten zonder bijkomende maatregelen te nemen, tussen de 5 en 50 procent mocht je geen bijkomende uitstoot creëren en boven de 50 procent was je nog steeds onvergundbaar. Één probleem daarbij was en is dat dit kadert in de programmatorische aanpak stikstof (PAS) en er over de PAS-regeling in Vlaanderen ook een milieueffecten rapportage dient te gebeuren. Tot op heden is dit nog niet gebeurd en is de PAS een voorlopige PAS. Dit wordt nu dus door dit arrest ter discussie gesteld. Vlaanderen was zich hier van bewust en de voorbereidingen om een plan-MER te maken waren al volop bezig. Dit arrest zet het dossier nu natuurlijk op scherp.

En nu?

Vanuit ABS evenwel hopen we dat er nu geen overhaaste beslissingen worden genomen die nefast zijn voor onze landbouwsector. We zijn ervan overtuigd dat de oplossingen liggen in een brede range van maatregelen voor ieder die mee voor stikstofuitstoot zorgt en dus niet alleen de landbouwsector. Ook de energiesector, industrie, transport, bouw en huishoudens dragen bij tot stikstofuitstoot onder één of andere vorm en moeten mee bijdragen tot reductie van de stikstofdeposities. Als we dan binnen de

landbouwsector kijken, zijn we er ook van overtuigd dat de lasten gelijk moeten verdeeld worden. In dit specifieke arrest wordt in eerste plaats gekeken naar een activiteit dicht bij een Natura2000- en VEN-gebied. Op Vlaams niveau en lokaal is ook de achtergronddepositie is een probleem. Binnen de landbouwsector zal het dus zaak zijn van iedereen om ook de achtergronddepositie naar beneden te krijgen en dit kunnen landbouwbedrijven in de nabijheid van Natura2000-gebieden niet alleen.

Nieuw significantiekader NH3: Vanaf 01/07/2017	hervergunning + uitbreiding zonder stijging emissies ***	(her)vergunning met stijging emissies	Nieuwe inplanting
Niet relevant volgens depositiescan	Vergunning mogelijk	Vergunning mogelijk	Vergunning mogelijk
x < 5 %	Vergunning mogelijk	Vergunning mogelijk	Vergunning mogelijk
≥ 5 < 50 %	Vergunning mogelijk	Individuele passende beoordeling*	Individuele passende beoordeling*
≥ 50 %	Geen vergunning mogelijk**	Geen vergunning mogelijk**	Geen vergunning mogelijk**

* Van zodra beschikbaar maken de gebiedsanalyses deel uit van de passende beoordeling

** Toepassing van het flankerend beleid 'rode bedrijven'

*** Ook omzettingen naar omgevingsvergunning valt hieronder

Generieke aanpak

In 2015 was het ABS reeds sterk voorstander om een generiek beleid te voeren voor iedereen om zo die achtergronddepositie naar omlaag te krijgen. Op die manier konden we over alle sectoren heen bijdragen aan een werkbaar systeem voor iedereen. Dit zou misschien wel een rem geweest zijn voor sommige maar ook een oplossing voor velen. Ons voorstel heeft het toen niet gehaald. We zijn 6 jaar verder en stellen nu vast dat het probleem niet verminderd is, wel integendeel. We moeten goed beseffen dat er 455

deelgebieden Natura2000 zijn in Vlaanderen en dat we hoe dan ook enorm veel landbouwbedrijven hebben die hier een directe en indirecte impact op hebben. Alleen door met zijn allen, sector overschrijdend, maatregelen te nemen kunnen we het halen. Gebeurt dat niet, dan zullen er geen 50 rode bedrijven zijn maar honderden. Dat scenario wilden we in 2015 en ook nu opnieuw, vermijden. Vraag is of we dit nog op de zelfde manier kunnen bewerkstelligen zonder extra inspanningen te doen. Het antwoord is even moeilijk als duidelijk: zeer waarschijnlijk "neen".

Vanuit ABS zullen we er in ieder geval op toezien dat er geen sectoren opgeofferd worden om ruimte te creëren voor andere sectoren, niet binnen de landbouw noch in relatie tot andere stikstofuitstotende sectoren. We zullen er ook niet voor terugdeinzen dit luid en duidelijk te uiten.

De tijd is aangebroken om nu de juiste beslissingen te nemen om een duurzaam beoordelingssysteem op poten te zetten voor onze Vlaamse landbouw, maar evengoed voor andere stikstof uitstotende sectoren. Wij, noch de politiek, kunnen het ons niet langer veroorloven om korte termijn oplossingen te maken zonder de garantie dat deze oplossingen en het bijhorend kader juridisch sluitend zijn.

Rechtszekerheid

Onze oproep is duidelijk: zorg voor rechtszekerheid en een toekomstperspectief waarin iedereen zijn steentje bijdraagt en schuif de lasten niet af op enkelen.

Het ondernemerschap in het buitengebied wordt terug onder druk gezet en zorgt onvermijdelijk voor heel wat ongerustheid bij de landbouwgezinnen en op familiebedrijven. Er wordt in Vlaanderen hard ingezet om bedrijfsopvolging te ondersteunen, ook in het GLB wordt er terecht extra op ingezet, maar natuurlijk zal in de eerste plaats het juridisch mogelijk moeten gemaakt worden om een landbouwbedrijf over te nemen en uit te bouwen. Wanneer hard wordt ingezet op een afbouw van de veestapel zal dit de bedrijven hun toekomstperspectief wegnemen. Ook de typische bedrijfsvoering eigen aan veebedrijven met begrazing, die regionaal zeer belangrijk zijn voor het behoud van de streekidentiteit, dreigt ermee te verdwijnen. Zeker in die regio's waar rundvee van oudsher thuis hoort om bijvoorbeeld het historisch blijvend grasland in stand te houden en te beheren.

Beleidsmatige erkenning van het belang van de landbouwsector cruciaal

Het is nu aan de voltallige Vlaamse regering om de verschillende belangen te verzoenen en er voor te zorgen dat ze ons nog recht in de ogen kan kijken. Wanneer de harde lijn gevolgd wordt die uiteengezet werd in het arrest bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dan is er letterlijk nog weinig ruimte om vee te houden in Vlaanderen. Daar is naar ons aanvoelen ook geen draagvlak voor binnen de Vlaamse Regering.

Het is nu aan de Vlaamse Regering om te tonen dat ze onze veehouderij naar waarde weet te schatten op economisch, sociaal en maatschappelijk vlak.

Het is ook aan de Vlaamse Regering om ons te erkennen als een onmisbaar radertje in de bredere context van circulariteit, primaire voedselproductie en tewerkstelling binnen de agro-voedingssector. De verschillende beleidsinitiatieven rond circulaire economie of lokale voeding doen ons veronderstellen dat de Regering eerder al die erkenning uitsprak.

Een opiniestuk in de krant De Tijd sloeg spijkers met koppen door de vraag te poneren of we als Vlaming zelf wel willen dat we afhankelijk zouden worden van de import van voedsel.

In tijden waarin begrippen als "essentiële sectoren" en "voedselzekerheid" regelmatig naar boven komen lijkt het des te moeilijker te vatten dat één omgevallen boom een gans bos zou doen omvallen.

In 2015 maakten we een affiche "geen boerenkerkhof in Vlaamse Velden". Die slogan blijft uiteraard gelden, alleen zijn de actoren in de Vlaamse Regering andere dan toen. Hun opdracht blijft dezelfde: voorkom een slagveld op de Vlaamse Velden!

Wordt vervolgd.

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerenyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | @voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS

ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT
met verstand van boeren

UITNODIGING

Programmatische aanpak stikstof: Veranderingen op komst?

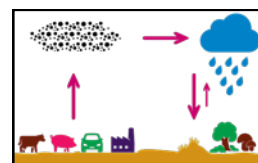
Uitleg door Lieven De Stoppeleire

- Staat het significantie kader in Vlaanderen ter discussie?
- Gaat het Agentschap Natuur en Bos anders adviseren ikv vergunningen?
- Moeten er bijkomende maatregelen genomen worden?

Wanneer? Woensdag 17 maart (20u.-22u.)

Waar? Online

Inschrijven? Schrijf je in via
www.nacvzw.be/pas
tegen uiterlijk 16 maart

Vragen? hane@nacvzw.be of 0497/431328

Met steun van Vlaamse Overheid en EU - Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

